

צרו הצעות לפעילות עם תלמידי ביה"ס העל-יסודי מס' 2

כתובתנו: פר"ח - מכון דוידסון לחינוך מדעי, מכון ויצמן למדע, רחובות 76100

כתובת דוא"ל: npjackie@wisemail.weizmann.ac.il

מוזיאון סווייב...

- **מוזיאון** שבעיר מגורי התלמיד או במוזיאונים מיוחדים בערים אחרות (מומלץ לבקר במוזיאון חיל האוויר בחצרים, בבית התפוצות בתל אביב, תצוגות מיוחדות במוזיאון ישראל בירושלים ועוד...).
- **קונסרבטוריון** - בבתי הספר למוסיקה נערכים קונצרטים לנוער (בתשלום מוזל או בחינם). זו הזדמנות להצטרף אל קהל השומעים ולהיחשף לסוגי מוסיקה שונים.
- **דיון בבית המשפט** - הכניסה לאולמות הדיון חופשית. אם יתמזל מזלכם תוכלו להיצמד אל משפט מעניין, לעקוב אחר הדיונים ואולי אף לתעדם בדרכים מעניינות (שיר, מחזה, כתבה עיתונאית וכו').
- **תחנת צער בעלי חיים** - אם החניך ומשפחתו מעונינים לאמץ חתול או כלב, תוכל לסייע להם לבחור.
- **מרפאה וטרינרית** - אפשר לראיין את הוטרינר - על דרך ועל מהות עבודתו ועל... מה נדרש לעשות כשמאמצים בעל חיים? כיצד מאכילים? כיצד מאלפים ומלמדים בעלי חיים לאמץ התנהגויות רצויות? כיצד דואגים לבריאותו של בעל החיים? אלו חיסונים יש לחסן את בעל החיים?
- **אפשר גם...** להתייחס אל בעיות כלליות כגון היחס לבעלי חיים (ציד, בעלי חיים משוטטים ברחוב, ניסויים בבעלי חיים וכדומה). התייחס אל נקודות מבט שונות, אל תפרוש את משנתך, אלא, תן לחניך הזדמנות לבחון בעצמו את ההתייחסויות השונות, אפשר לו לנקוט עמדה. הבהר לו שנקיטת עמדה אינה מספיקה, יש להתנהג בהתאם!!!

יוצאים לטיול...

- **בחנויות...** אם החניך מעוניין לרכוש פריט כלשהו, נצלו את ההזדמנות לעריכת סקר שווקים (השוואת טיב, השוואת מחירים וכו'). אפשר גם לבדוק את שמות החנויות, להתייחס למשמעויות השמות. בדיקת חלונות הראווה יכולה להיות חוויה מאלפת ומרנינה. בדיקת המוצרים המוצגים בחלון, בדיקת קישוטי החלון (לפי: נושא, עונת השנה, חגים וכו').
- **ניווט וקריאת מפה:** ניתן לנווט באזור המגורים של החניך, בעיר או מחוץ לעיר. לפני היציאה לניווט וודא שהתלמיד יודע לקרוא מפה, מתמצא בסימניה. אפשר גם להכין מפה של האזור בעצמכם.
- **בטבע:** לצפות / לאסוף אבנים מיוחדות, חלזונות או חרקים, פרחים, עלים - מומלץ להשתמש במגדירים על מנת לזהות את הפריטים שנצפו או נאספו.
- **בשדות ובחורשות:** לאסוף פרחים לייבשם ולהכין אוסף "מקצועי". (להדגיש את נושא הגנת הצומח).
- **לצפות בציפורים** - מבנה גוף, צורת תעופה, חיי הקן וכו'.
- **לצאת לדייג.**
- **לשחק משחק סימני דרך:** הכן חידות, כתב סתרים, מסרים מוצפנים וכו' ושלח את החניך לדרך. אפשר להגביר את העניין ע"י צירוף חברים.
- **מומלץ!!!!** לצלם את הסיורים והשיטוטים. מצלמה ביד עשויה להוות מוקד להסתכלות מיוחדת על המציאות. הסתכלות על חלקי השלם, הסתכלות על השלם, הסתכלות על נקודות בתוך המרחב וכו'. אפשר גם לשוחח על "נקודת הסתכלות" ומשמעותה הן בעולם הפיזי והן בעולם המחשבה ובעולם הרגש.

אפשר גם כביא

- **צפייה מודרכת:** תופעת היד הלוחצת על כפתורי השלט וה"שילטוט" בין הערוצים השונים ידועה ומוכרת. חשוב שהחניך ילמד לתכנן צפייה בתכניות הטלביזיה, כך שיוכל להפיק הנאה, ידע, חוויה אסתטית וכו' מן הצפייה. מומלץ לעיין במדריך הטלביזיה השבועי, לסמן את התכניות בהן הוא מעוניין לצפות (אתך או בלעדיך). במקרה של תכניות המוקרנות בו זמנית, הדרך את התלמיד כיצד אוספים נתונים, מנתחים את הנתונים ומחליטים בהתאם ובכפוף לשיקולים שונים. (אפשר לערוך רשימת טעונים של "בעד ונגד", לשוחח על האופציות השונות ולהיעזר בהן בתהליך קבלת ההחלטות).

- **תשבצים** - מומלץ לפתור תשבצים וחידות המופיעים במדורי הפנאי של העיתונים. במסגרת "עלי כותרת" עיתון הנוער של פר"ח, תמצאו הדרכה לפתרון תשבצים מסוגים שונים. מומלץ להתחיל בתשבצים אלו ולהמשיך בתשבצים המופיעים בעיתונים.
- **להכין תשבצים, תפזרות וחידות** ולשלוח אל הכתובת הרשומה לעיל (כולל דוא"ל), התשבצים המוצלחים ביותר יפורסמו בגיליונות הבאים של "עלי כותרת".
- **קסמים** - נושא מרתק. אפשר להתחיל בפעילויות המוצעות ב"עלי כותרת", להמשיך ולמצוא חומרים נוספים בספרי הדרכה (ניתן למצוא בספריות), לעודד את החניך לחסוך כסף על מנת לרכוש אביזרים שונים ולהתמחות ב"עשיית קסמים".

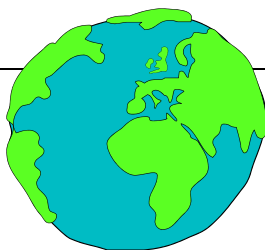
ענייני דיונים

- **בחירות ודמוקרטיה** - הבחירות הקרובות בסוף ינואר הן הזדמנות מצוינת לעסוק בנושאים כגון: סוגי משטרים, דמוקרטיה, כיצד נערכות בחירות (ישירות, אזוריות וכו'), מפלגות (הבהרת מושגים כגון: התפקדות למפלגה, פריימריס, ועידת מפלגה, מרכז מפלגה, מצע המפלגה וכו'), קואליציה, אופוזיציה. כנסת (בית המחוקקים), ממשלה (רשות מבצעת), בתי המשפט (רשות שופטת), ציות לשלטון החוק, חוקה, חוקי יסוד וכדומה. הדרך הטובה ביותר לעסוק בנושא היא באמצעות קריאת קטעי עיתונות, האזנה לרדיו ו/או צפייה בטלביזיה בתוכניות הרלבנטיות. התייחס אל נושא תעמולת הבחירות, צפו ו/או האזינו לתשדירים, קראו את שלטי החוצות - שוחחו על מיקוד הנושאים בתעמולה, השימוש בטכניקות שונות וכו' להפניית תשומת לבו של הבוחר.
זהירות!!! אל תיגרר לשיחות פוליטיות!!!
- **שמירת איכות הסביבה** - נושא מעניין, שכל העולם המודרני מתלבט ומתחבט בו. מומלץ לחשוף את התלמיד לנושא הן ברמה האישית (שמירה על ניקיון, חיסכון במים, מיחזור) והן ברמה הגלובלית (ניצול יתר של משאבים, זיהום מקורות מים, התחממות כדור הארץ, הפגיעה באוזון וכו').
- **האזנה/ צפייה משותפת בתוכניות אקטואליה למבוגרים ולנוער** (חפשו בעיתונים את זמני השידור). מומלץ לשוחח על מה שנשמע ו/או נצפה. במהלך השיחה וודא שהתלמיד הבין את המונחים, את רצף האירועים, את משמעות הטיעונים וכו'.

משחקים...

- **ניתן לשאול משחקי שולחן** במשחקיית פר"ח. משחקים כמו: שבץ נא, רמיקוב, שחמט, שש-בש, רברסי, ארבע בשורה וכו' הם משחקים המיועדים לשני שחקנים, מאתגרים, מעניינים ומעוררי חשיבה.
- **משחקי מילים**: את כל המשחקים המפורטים להלן אפשר לשחק בעברית ובאנגלית:
  - **גלגל המזל**: צריך לנחש מילה או פתגם כשנתון רק מספר האותיות. (משחק הידוע גם בשם HANG MAN)
  - **תיק - תיק**: הרכבת מילים מרצף של 8 אותיות בזמן קצוב.
  - **סיפור בהמשכים**: כתבו יחד סיפור, כשכל אחד כותב פסקה, או לחילופין, כתבו פרק בכל פגישה, כך שבסוף הפעילות תוכלו "להוציא לאור" ספר. אם החניך מתקשה בכתיבה, כתבו עבורו את סיפורו או הקלטו אותו.
  - **מלה מתוך מלה**: הכינו רשימה של מילים ארוכות, אחר כך התחרו ביניכם מי מוציא מספר גדול יותר של מילים קצרות מהאותיות של כל מילה ארוכה.

מאכל יצי...

עיסת נייר עיתון

מה צריך? נייר עיתון, מים, קמח, קערה.
מה עושים?

- ❖ חותכים כמות גדולה של נייר עיתון לפיסות קטנות.
- ❖ שמים את פיסות הנייר בקערה ומוסיפים מעט מים ומעט קמח.
- ❖ לשים עד שמתקבלת עיסה אחידה.
- ❖ יוצרים מהעיסה צורות שונות תוך כדי הידוק וסחיטת המים.
- ❖ מניחים את הצורות המפוסלות לייבוש. בפגישה הבאה צובעים בצבעי גואש.
- ❖ באופן זה תוכלו לפסל: פרות וליצור סלסלת פרות יפה וצבעונית, מסיכות תיאטרון מעניינות, מפה תלת ממדית של ארץ ישראל או של כדור הארץ. וכו' וכו' כיד הדמיון הטובה.

אם יש לך רעיונות נוספים שעשויים לסייע לחונכים אחרים, נשמח לשמוע, לקרוא ולהמליץ עליהם בגיליון הבא של "צרות הצעות לחונך". שלח אלינו הצעות ורעיונות. את כתובתנו תמצא בראש הגיליון.